UNITED STATES HOLOCAUST MEMORIAL MUSEUM

Ukrainian Museum-Archives of Cleveland
Displaced Persons Camp Periodicals **Collection**

Item in Public Domain or an Orphan Work:

The United States Holocaust Memorial Museum Library respects the copyright and intellectual property rights associated with the materials in its collection. According to the Library's knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work--or if you know who does--please contact the USHMM Library by phone at 202-479-9717, or by email at reference@ushmm.org.

Also available via libraria.ua.

130

НАШ БЮЛЕТЕНЬ

ЛІОН 15 ВЕРЕСНЯ 1945 Ч.3

ЗМІСТ:

I. Соборність у неволі.

II. З міжнародного життя.
1. Потуга, що виходить на світову арену.
2. Обличчя совєтської окупації Австрії.
3. На Балканах.
4. Становище нової політичної еміґрації в Швеції.

III. В Совєтському Союзі.
1. Знаменна промова.
2. В дусі промови Сталіна.
3. Білорусія має віддавати поклін Кремлеві.
4. Використання слов"янської наївности.
5. Популяційна політика Совєтського Союзу.

IУ. На Україні.
1. 502 атестати зрілости в Києві.
2. Нові твори українських композиторів.
3. Надягають хомут.
4. З поліпшенням добробуту українців не опішаться.
5. На Карпатській Україні.

У. З українського еміґраційного життя.
1. Відгук громадської опінії або дещо про опортунізм.
2. Хто прагне консолідації, а хто мріє про "владу".
3. З заокеанської преси.

Соборність у неволі.

Великі історичні події, що відбулися протягом цієї війни, знову перекраяли мапу світу і потрясли життям народів і цілих континентів. У світі відбулися такі зміни, що торкнулися життя майже кожної держави і дозволяють нам говорити про "вчора" і "сьогодня", як цілком одмінні етапи і становища в житті цілої Европи. Перегорнулася одна і відкривається друга - нова сторінка в житті також і українського народу.

Ми не ті, що вчора, не лише духово. Війна торкнулась також і нашого ґрунту - землі української. Нашу землю столочено залізними копитами війни і вкрито новими могилами та полито новою кров"ю. Вона переходила з рук в руки від одного окупанта до іншого, кордони її увесь час мінялися, над її просторами маяли знамена не одної держави і не одного народу. Бо ми - при битій дорозі.

Під гуркіт гармат падали одні з наших окупантів і приходили другі. Один у одного, як люті звірі, виривали шматочки нашої землі, поливаючи її своєю і нашою кров"ю. Сьогодні всі ті землі захопив один окупант - і то найбільш грізний і небезпечний - московський большевізм.

Окупацію всіх українських земель Москва намагається прибрати в шляхетні шати, якими мала би бути перехоплена у українських націоналістів ідея Української Соборности. Так, напр., в "Комсомольской Правде" за 28. липня ц.р. проф. Пічета пише : "... Закарпатская украина воссоединена со своей издавней родиной - Украиной. Тем самым впервые в своей истории весь украинский народ об"единен в рамках своего единого государства".

Ми не дивуємося тому, що нині Москва хапається за велику святу ідею Соборности України. Не дивує нас також і те, що Україна нині на міжнароднім форумі фігурує як самостійна держава. Москва змушена підкреслювати Соборність і Самостійність України. На це її штовхають так зовнішньополітичні як внутрішні обставини. Нині, після того, як революція 1917-19.рр. розорала український ґрунт, а в 1941-44.рр. українські націоналісти посіяли на всіх українських землях зерна національно-державницької свідомости в українстві, Москва не зважилася поновити окупацію в старих формах і мусіла УССР, свою цукерку, призначену для українського народу, впакувати в облудну етикету "Самостійности і Соборности".

Чи є варто доводити, що самостійности Україна не має, коли сьогодні в Київському музеї Леніна в кол. будинку Грушевського красується золотими великими літерами макіявелістичні слова Леніна : "При спільній дії пролетарів великоруських і українських вільна Україна можлива, без такої єдности про неї не може бути й мови"?! Якщо в періоді наступу большевиків на Україну ідея "самостійности" України в її нинішній большевицькій інтерпретації ще в декого з українців будила ілюзії, то сьогодні ця ідея цілком пристосована до пропагандивного експорту і для зручного жонглювання на міжнародніх конференціях, для включення в конференції і представників "самостійних" республік, які пильно придивлялися би до диригерської палички Москви.

Не менш облудним є і гасло "соборности". Адже поза "соборною" УССР залишилися й досі ті частини Курщини, Вороніжчини, що заселені українцями, вся українська Кубань. Ці українські терени залишає Москва в рямках РСФСР з виразним наміром перетравити українські елементи в неситому російському шлункові. Знущанням над ідеєю соборности є також відступлення полякам Лемківщини, Холмщини, а останнім часом і північної Галичини. Тепер ці землі "законно" приділені Польщі, і жаден голос у світовій пресі не підноситься в захист українства цих земель, бо воно "законно", за згодою обох історичних ворогів України, віддане на пожирання Польщі. Ті простори, що їх тисячу років уперто боронив український нарід від польської навали, тепер віддані польським наїздникам. Тимсамим в майбутній боротьбі з Польщею, яка ще прийде, Україна позбавлена дуже вигідних стратегічних кордонів, що про-

ходили в північній Галичині.

Нове наше повоєнне становище під одним державним дахом має передусім від"ємні сторони. Ми потрапили в полон і під контролю нашого найбільшого і найнебезпечнішого ворога на всіх землях. Це створило для нас загрозливу ситуацію. До війни на землях, що були за межами СССР, українство мало відносну політичну свободу, свій національний П"ємонт в Галичині і деякі можливості національної політичної пропаганди та праці в українській культурній ділянці. /Згадати б хоча Українську Господарську Академію в Подєбрадах, Український Університет у Празі, Український Науковий Інститут в Берліні та Варшаві, численні наукові товариства/. Все це відпадає у значній мірі.

Замість тих відносних свобод, що ними користалися українці, в межах демократичних західніх держав, тепер прийшла на всі українські землі московсько-большевицька тотальна система поліційної держави, що загрожує винищити все наше українське і насадити своє -"совєтське" чи московське. Довголітнє панування цієї системи на Україні загрожує винищенням української національно-свідомої інтелігенції і денаціоналізацією широких народніх мас.

Але разом з цими від"ємними рисами, соборність у неволі має для нас також додатні елементи і можливості. Віднині стоїмо віч-на-віч лише проти двох окупантів наших земель, звільнені від другорядних обтяжень і побічних фронтів /Румунія, Чехія, Мадярщина/. Всі наші зусилля і цілий соборницький фронт скеровуємо тепер проти головних наших ворогів. З цього погляду зовнішньо-політичний післявоєнний баланс України тепер є кращим, ніж після першої світової війни і визвольних змагань 1917-1921.рр.

Як би там не було, але й претенсії Польщі відносно українських земель тепер остаточно гублять навіть ті жалюгідні підстави, які мали дотепер. На міжнародній арені визнано рацію за приділенням Волині і Галичини до матірного пня. Це міжнародне санкціонування матиме значення для України на майбутнє, в моменті виборення справжньої самостійности, коли Польща знову спробує повертати собі західні українські землі. Сьогодні, завдяки тому, що Галичину і Волинь прилучено до Совєтської України, Польща губить там свої біологічні позиції. Поляків зараз виселюють за межі України. Львів остаточно губить польськість! І в майбутньому, коли повстане питання про ревізію кордонів між Польщею і Україною, поляки не матимуть уже того аргументу, що в Галичині і Волині є "польський нарід".

Територіяльне з"єднання українських земель може використати в своїх цілях не тільки Москва, а й українська сила. Нашим завданням в цій ситуації є нейтралізувати і утруднювати розкладову роботу московського большевизму і спричинитися до витворення національної духової соборности. Для національного розвитку важнішою є політична свобода, а не територіяльна соборність. Але без територіяльної соборности дуже утруднена духова, що є цементом нації і одною з найважніших передумов перетворення України з "географічного поняття" в суверенну Самостійну Соборну державу. Національно-політичний потенціял України по прилученню до неї західньо-українських земель і Закарпатської України безперечно значнозріс і посилився, а це неминуче веде до посилення духового опору України супроти Москви.

Московський большевизм пішов на об"єднання українських земель, переслідуючи тут свої імперіялістичні цілі. Покликуючись на українську приналежність цих земель, Москва мала змогу безборонно просунути кордони СССР далеко на захід і прилучити ці землі до УССР для невідкладної їх совєтизації вже зараз. Але крім цього, з"єднання українських земель має також для Москви пропагандивне значення. Москва мала на меті створити в міжнародній опінії думку про цілковите розв"язання української проблеми в межах СССР і тим самим загальмувати нову актуалізацію українського питання в сучасному світовому процесі. І справді, сприятлива для московського імперіялізму міжнародня ситуація дозволила Москві на деякий час зняти питання про Самостійність України

з чергових засідань і конференцій. Але українського питання большевики не розв"язали і не можуть розв"язати і української небезпеки для себе не усунули. Тільки повна самостійність і незалежність України від Москви принесе мирне співжиття двох народів.

Нині Москва прикладає всіх сил, щоб заповнити порожнечу, яка створилася для неї на Україні. Але сьогодні московський большевизм не спроможний опанувати українські народні маси духово в такій мірі, як це було по першій світовій війні. Україна на гіркому досвіді пізнала вартість "дружби" з Москвою і ворожість московсько-большевицької системи національним ідеалам і прагненням українського народу. Ідея Червоної України у формі т. зв. Української Радянської Соціялістичної Республіки в очах найширших народніх мас є цілком збанкротованою. Маємо, як ніколи, можливість використати нову передишку для згуртування нашого народу тепер уже на всіх українських землях в єдиний, ідейно і психологічно, народ - моноліт і використати совітську державність для підготови українських сил у всіх ділянках державного будівництва. Цим самим українська справа і Українська Революція дістає реальне оперття на соборній Україні для свого розгоретання в небувалій досі ширині і масштабах. Від "Соборности у неволі" до створення Української Самостійної Соборної Держави тепер лише один крок - Збройний Революційний Зрив об"єднаного українського народу у відповідний зовнішньо-політичний момент.

Зібрання майже всіх українських земель під одним окупантом і зібрання всіх прошарків українства старшого і молодшого покоління з усіє України на еміграції, створили умови для прискореного процесу росту соборницької психіки і свідомости. Кров, пролита підчас цієї війни в спільній боротьбі наддніпрянців і галичан, волиняків і буковинців, кубанців і синів Карпатської України на вулицях та в тюрмах Києва і Львова, Харкова і Чернівець, Полтави і Хусту, Рівного і Первомайська, Перемишля і Житомира не минуть безслідно. Та кров пролита за ідею Соборности і Самостійности України. Ідея соборности, неухильно і твердо несена нами над землею українською впродовж десятиліть, знаходить нині реалізацію і втілення в цілому народі. Останнім часом на еміграції наші вороги пробують розбити соборницький фронт української еміграції. Галицькі ретрогради і "совєтські" люди словом і ділом намагаються роз"єднати галичан і наддніпрянців, зруйнувати чуття соборницького братерства і спільности великих цілей. Мусимо нещадно пригвождувати цих ворожих агентів до ганебного стовпа! Кожний галичанин мусить дбати про наддніпрянця більше як про себе, мусить бачити в наддніпрянцеві представника Великої України, тої, що збудувала стольний Київ і дала нам Володимира Великого, Ярослава Мудрого і славного на всі віки і для всіх народів Тараса Шевченка. І знов таки наддніпрянець повинен шанувати в галичанинові спадкоємця величних традицій князя Данила, традицій, з якими зрослися героїчні вчинки січового стрілецтва і жертвенна смерть української Жанни д"Арк - - Ольги Басараб, українських велетнів героїзму - Біласа, Данилишина. Терор і розкладницька робота ворогів тепер вже не вб"є могутнього процесу відродження - він неухильно і певно просякає цілий організм нації, вливає в нього нову свіжу кров, усуває тяжкі рани з тіла українського народу, нанесені різними окупантами, і неухильно веде до Збройного Революційного Зриву та українського державного будівництва. Українська Самостійна Соборна Держава - реалізатор життєвих прикмет українського народу та його історичної місії з неминучим завершенням цьогоглибинного революційного процесу.

З міжнародного життя.

Потуга, що виходить на світову арену.

В одному з останніх чисел польського часопису "Slowo Polskie" з"явилася стаття, що передбачає можливість дальших політичних подій на Далекому Сході.

На думку часопису, японці хоч і скапітулювали під ударами США, Англії, Китаю і СССР, одначе не є покононими остаточно і очікують такої політичної коньюнктури, яка дасть їм змогу знову стати на ноги. Така коньюнктура уже тепер починає окреслюватись в суперечностях інтересів СССР і Китаю.

СССР віддавна прикладав зусилля в тому напрямку, щоб опанувати Китай, але обставини так склалися, що національні сили Китаю виразно переважали. Під зверхністю маршала Чан-Кай-Шека тепер перебуває до 350 мільйонів китайців, під комуністичним урядом лише 80 мільйонів. Перевага Чан-Кай-Шека була такою очевидною, що Совети попри всю антипатію до його політичних устремлінь, щоб позискати його прихильність, неофіційно допомагали йому підчас війни. Нині Китай офіційно визнається переможцем, як одна із світових велилкодержав. Китайці мають багату і старовинну культуру. Тільки через довгочасну ізоляцію Китаю від усього світу його культура опинилася в певному застої. Але нарід це здібний. Попри зневагу до "европейських дияволів" він легко переймає у европейців все найцінніше.

Підчас війни Китаю з Японією Англія і Америка озброювали Китай і розбудовували в ньому промисловість, завдяки чому тепер Китай перестає бути ринком збуту для Америки й Англії й перетворюється до певної міри на самовистарчальну країну.

Маючи крайньо перелюднені терени, Китай виявляє велику експанзію в напрямку на Манджурію, панування над якою для Советського Союзу є справою виключного значення. Через Манджурію пролягає залізниця,що найкоротшим шляхом єднає Владівосток із сибірськими комунікаційними магістралями. Коли зіткнуться ці дві потуги? Очевидно тоді, коли Англія й Америка надто дошкульно відчуватимуть обтяження вигідними позиціями Сов. Союзу в Европі, коли вони станють виразно на бік Китаю в його претенсіях. І тоді держава, що перевищує кількістю населення всю Европу, взяту разом із усім СССР, покаже свою могутність. Тоді надійде й черга Японії, приєднавшисьдо Китаю, відновити свою могутність. Від себе додамо до цих міркувань польського часопису ще й таке : хоч міркування польського часопису й не позбавлені рації, одначе слід брати на увагу також і те, що китайський нарід втомлений багаторічною війною і потребує певної передишки. З цим, очевидно, буде рахуватися і китайський уряд. Тому трудно очікувати нового розмаху політичних подій на Далекому Сході в ближчий час.

Обличчя совєтської окупації в Австрії.

Відомості, що їх дістаємо з австрійських джерел, досить кольоритно змальовують становище в Австрії в останні місяці.

Большевики гарячково поспішали захопити Відень. Завдання полягало в тому, щоб перш ніж назустріч надійдуть альянти, захопити якнайбільше австрійського терену. Тому з жертвами не числилися.

Німецькі збройні сили в деяких пунктах чинили запеклий опір, як напр.,коло СС касарень недалеко від Белярії. В деяких пунктах росіяне сотнями своїх трупів устеляли землю, але ззаду весь час чулися вигуки енкаведистів : "вперед, вперед", і все нові хвилі російських вояків плили в смугу густого кулеметноговогню. Перші дні совєтської влади у Відні були відзначені загальною мобілізацією міського населення на примусові роботи /ховання трупів, лагодження доріг тощо/.

В перші дні своєї діяльности нова австрійська адміністрація, призначена большевиками, активно віддалася справі виселення за межі окупов. зони всіх чужинців. Дозвіл затриматися у Відні діставали лише

ті з чужинців, які подали документ про хворобу або стали до студій в якомусь із віденських навчальних закладів.

На чотири тижні по приході большевиків організовано і обмундуровано місцеву поліцію, яка носить опаски : "Österreichische Polizei".

Політичне життя набирає бурхливого темпу. Дозволеними є три партії : комуністична, народня партія і соціял-демократична. Кожна з них має свій друкований орган : "Arbeiter Zeitung" /комуністична газета/, "Demokratische Zeitung" і "Wiener Zeitung".

Найсильнішою є народня партія. Вона одверто виступає проти московського імперіялізму і советських окупантів. Австрії, але поки що не переслідується, хоча російські кола оцінюють це становище як тимчасове. "Прийде час, коли ви проситимете нас, щоб ми зробили Австрію комуністичною",- загадково загрозливо кажуть вони австрійцям.

Комуністична партія має малий вплив, але кількісно швидко зростає. Цей ріст пояснюється не органічними причинами, а тими вигодами, які дістають комуністи в Австрії: їх наділюється мешканнями націонал-соціялістів та майном останніх, вони також дістають кращі норми харчів.

Культурне життя сяк-так налагоджується. Функціонують кінотеатри, в яких демонструються старі австрійські фільми /напр. "Wiener Blut"/. В кінотеатрах для росіян - советські кінохроніки. Ціни приступні.

Театральні виступи професійних труп відбуваються в "Josefstadttheater"-і, а також в "Deutsches Volkstheater"-і.

Широко розгорнено шкільну мережу.

Відчуваються значні побутово-харчеві труднощі. Населення дістає на особову місячну картку 7 кг. хліба, 1 кг. гороху, 1 кг. квасолі, 300гр. олії, 450 гр. цукру. Цим вичерпується асортимент планового постачання. Робітництво має ту привілею, що, замість 7кг. хліба, дістає 10 кг.

На чорній біржі ціни високі. Кілограм смальцю коштує 1500 марок, добре убрання близько 10000 марок, добре зимове пальто 15000 марок. Советська військова влада гарячково вивозить з Австрії все, що можливо. Широко застосовуються реквізиції. Реквізується для вивезення шкіру, черевики, матерію, авта, мотоциклі, мотори, обладнання всіляких виробень. У населення в перші дні советської окупації відібрано радіоапарати ніби для переховання до кінця війни, але по тому вже їх нікому не повернено.

Село обтяжене контингентами. Особливо високий контингент [illegible]. Морелі цього року заборонено було рвати для цивільного населення, бо весь урожай мав піти на виріб горілки для армії. В зв"язку з усім цим, с грабунками і ґвалтуванням жінок червоноармійцями, що траплялося досить часто, ненависть до росіян швидко зростає. Про це свідчать трупи червоноармійців, забитих вночі.

Трапляються також випадки побиття червоноармійців німцями, які виступають в обороні чести своїх жінок. Одначе до якихось серйозніших заворушень ще не доходило. Підпілля покищо себе не виказує.

Діяльність НКВД відразу була поставлена на широку ногу, але енкавідівському апаратові бракує надійних і підготованих до місцевих умов "працівників". Не вистарчає людей, що знали б німецьку мову.

На Балканах.

Організація, що веде нині в Сербії боротьбу проти пробольшевицького режиму Тіто за Велику Незалежну Сербію, називається четниками. Це сербські націоналісти, що висунули гасло "За Короля і Батьківщину". За ідеали Великої Сербії, сполучені з ідеєю югослов"янства, вони борються ще від 1929.р.

З вибухом війни організація четників пішла в ліс і в підпілля і розпочала боротьбу з німцями, але німці гострими репресіями /за одного збитого німця розстрілювали 100 сербів/ примусили організацію припинити збройну боротьбу на терені Сербії і піти ще глибше в підпілля.

Згодом генерал Дража Михайлович, який очолював четників, підняв знову повстання в Сербії, т. зв. "Равногорський покрет", спрямований

як проти німців, так і проти комуністів. З наближенням Червоної Армії з Болгарії четнічкі відділи, позбавлені підтримки з-за кордону, мусіли відступити через Босінію в напрямку на Італію і Німеччину. При цьому багато повстанців розпорошилось або було скошено тифом, і лише яких 20 -30% опинилось на еміграції.

Перебіжчики, які останнім часом приходять з Югославії, повідомляють, що на батьківщині жахливий терор, голод і безладдя. Оперують численні четнічкі відділи. Ген. Д. Михайлович перебуває на теренах Греції і звідти намагається керувати революційним рухом на Землях. Югославські націоналісти розпоряджають значними старшинсько-військовими кадрами, отже, в разі потреби зможуть зорганізувати міцну регулярну визвольну армію.

Тітовці всіх зусиль доклали до того, щоб якнайбільше людей повернути до Югославії, для цього вони не спинялись перед найдивовижнішими трюками пропаганди і навіть тиску.

Колишні полонені серби і цивільні робітники здебільшого повернулись додому, але по повороті, бачачи, що були обдурені, масами тікають назад і на кордоні здебільшого гинуть. В Югославії ходять поголоски, ніби в Австрії і Італії вже формуються збройні сили Югославії. Хоч ця чутка дійсності не відповідає, вона потягає закордон все більше і більше втікачів.

Становище нової політичної еміграції в Швеції.

У Швеції зосередилося коло 30000 еміґрантів з надбалтійських країн. Шведський уряд і громадськість всіляко сприяють новій еміґрації. Еміґрантів улаштовується на працю. Засновано "Шведсько-латвійське товариство". Це дуже непокоїть совєтський уряд, який в численній еміґрації вбачає цілком слушно небезпечну силу, яка, в разі зміни політичної ситуації, може відіграти велику ролю у визволенні надбалтійських країн з-під московського поневолення. Тому вже влітку цього року центральна совєтська преса підняла питання повернення еміґрації додому в площині захисту прав "советских граждан". 28.УІІ. ц.р. "Известия" писали : "Не хочуть вернутися тільки зрадники батьківщини, звіслінги що співробітничали з гітлерівцями, злочинці перед своїм народом, яким шведська влада прихильно надала притулок у своїй країні, відкривши для них сторінки шведського друку для ворожої Совєтському Союзові пропаґанди.. Чесні ж люди, силоміць вивезені німцями із рідних місцевостей, хочуть вернутися і, безумовно, вернуться додому."

Красномовство автора статті, можливо, примусило б нас обмежитися скромним наведенням самої но цитати без коментарів. Але одна деталь примушує нас все ж таки застановитися над запальною тирадою совєтського журналіста. Як десятки тисяч людей, нібито насильно вивезених німцями, виїхали в обличчі наступу сов. армії з Німеччини за море, в. Швецію? Адже ж і дитині ясно, що в останні хвилі свого існування гітлерівський режим мав поважніші справи, ніж евакуацію з Німеччини латвійців, естонців. І все таки ці люди, перемагаючи всі труднощі евакуації в останню хвилину, пробиваються до Швеції. Очевидно, ці десятки тисяч людей - це є ті, для яких однаково ненависні як німецькі, так і російські окупанти. Тільки такі висновки подає логіка нормальної людини. Але для "Известий" закони логічного мислення не обов"язкові. Тому філіпіки на адресу Швеції закінчуються досить загрозливо : "Час зрозуміти, що гра позначеними картами нічого, крім міжнародньої ганьби, шведським профашистам і їх офіційним прихильникам принести не може".

В Совєтському Союзі.

Знаменна промова.

Багато з наших читачів не мають змоги стежити за совєтською пресою і тому багато важливих моментів у політиці Совєтів випадають з їхньої уваги. Думаємо, багато хто не мав ще й досі змоги познайомитися з про-

мовою Сталіна, проголошеню ним 24. травня 1945.р. на бенкеті в Кремлі. в честь командногоссклад Червоної Армії.

Сталін сказав дослівно таке :

"Товарищи, разрешите мне поднять еще один, последний тост. Я хотел бы поднять тост за здоровье нашего советского народа и прежде всего русского народа. /Бурные аплодисменти и крики "ура"!/ Я пью прежде всего за здоровье русского народа потому, что он является наиболее выдающейся нацией из всех наций, входящих в состав Советского Союза. Я поднимаю тост за здоровье русского народа потому, что он заслужил в этой войне общее признание как руководящей силе Сов. Союза среди всех народов нашей страны. Я поднимаю тост за здоровье русского народа потому, что у него имеется ясний ум, стойкий характер и терпение. У нашего правительства было не мало ошибок, были у нас моменты отчаянного положения в 1941-42 годах, когда наша армия отступала, покидала родные нам села и города Украины, Белоруссии, Молдавии, Ленинградской области, Прибалтики, Карелофинской республики, покидала потому, что не было другого выхода. Иной народ мог бы сказать правительству :- вы не оправдали наших ожиданий, уходите прочь, мы поставим другое правительство, которое заключит мир с Германией и обеспечит нам покой. Но русский народ не пошел на это, ибо он верил в правильность политики своего правительства и пошел на жертвы, чтоби обеспечить разгром Германии. И это доверие русского народа советскому правительству оказалось той решающей силой, которая обеспечила историческую победу над врагом человечества - над фашизмом. Спасибо, ему, русскому народу, за это доверие! За здоровье русского народа! /Бурные, долго не смолкающие аплодисменты/.

Уперше, здається, з такою ясністю виявляє советський уряд свій великодержавницький курс! Подяка всьому советському народові, якою починає Сталін свою промову - це тільки нагода, щоб розгорнути широкі славословія народові російському. З цього виступу виходить, що російський нарід переважає інші народи Советського Союзу і ясним розумом, і стійким характером. За ним визнається без усяких застережень право керівництва іншими народами. Таким чином офіційно підноситься теза нерівновартісности і нерівноправности народів.

Виступ Сталіна - це ознака політичного курсу советського уряду. Зміст цього виступу виплив не з самої лише волі промовця, але з волі правлячих російських кругів, російської еліти. Вона, що вже не перший рік провадить в Сов. Союзі великодержавницьку політику, зажадала задеклярування великодержавницьких позицій з трибуни Кремля. Вона дійсно брала цю війну передусім як вітчизняну, вона боронила, розуміється, не народи Сов. Союзу, а цілість модернізованої Російської Імперії. Це вона, нова російська імперська еліта, відновила погони, звичаї старого російського офіцерства, школу суворовців, цю нову юнкерську школу, це вона поновила культ Суворових, Кутузових, Нахімових і Александрів Невських. Це вона в найтяжчі роки війни творить фільм, в якому ідеалізує навіть Івана Грозного. Сьогодні ця еліта, понісши великі жертви у війні, жадає заплати у вигляді одверто імперського курсу. Ця еліта, зміцніла як кляса воєнно-технічна, чується на силі. Не виключена можливість того, що подвійна бухгальтерія Сталіна, його гра в "самостійність" сов. республік, сполучувана з реальним імперським курсом, все таки не задовольнятиме російську еліту, і вона зажадає на місце Сталіна імператора, в жилах якого текла б чиста російська кров.

Починаючи большевицьку революцію, її провідники суб"єктивно були переконані, що з цією революцією світ остаточно ступає на шлях інтернаціоналізму. Дійсність одначе показала, що інтернаціоналістичні експерименти є лише аномаліями. Сьогодні завалюються останні підвалини інтернаціоналістичних експериментів, доказом чого є, між іншим, і промова Сталіна.

Прогрес, людськість, цивілізація мають лише єдині перспективи - патос національного! Шлях націй у майбутнє лежить через націоналізм.

В дусі промови Сталіна.

Промова Сталіна викликала серед росіян більше і щиріше захоплення, ніж це ведеться за віддавна встановленим у Сов. Союзі звичаєм. Воно не є тим офіційним, штучно удаваним захопленням, яке звичайно супроводить кожний виступ Сталіна. В нинішньому захопленні чутно глибоку щирість росіянина, що гідно підносить голову і відчуває тепер за собою освячене урядом офіційне право дивитися на "инородца" "свысока". Трудящі Кузбасу в своєму звіті Сталінові на сторінках "Комсомольської Правди" 27.УІІ ц.р. пишуть таке : "Сонце нашої перемоги зійшло над світом. В його промінні розцвітає, наливається соками советська земля. Впевнено дивимося ми вперед, в майбутнє. Разом з Вами, товаришу Сталін, ми проголосили тост за великий російський нарід - керівну силу Сов. Союзу. Стійкий характер, ясний розум, терпіння російського народу з особливою силою виявилися в епоху найвеличніших подій нинішньої війни." Реверансів у бік інших народів у цьому листі немає. Епоха національного лібералізму в Советах закінчилась!

Білорусь має віддавати поклін Кремлеві.

Цілком в дусі промови Сталіна якийсь білоруський поет, якого наш Шевченко напевно зарахував би в категорію "блюдолизів", пише :

О, Беларусь, моя земля!
Я знаю : видит Он /тобто Сталін, наша примітка/
Как ты приносиш до Кремля
Глубокий свой поклон.

І таке друкується на сторінках "Известия" ,ч.176 за цей рік.

Використання слов"янської наївности.

У статті "Победа словянских народов в вековой борбе с немецкими захватчиками" /"Комсом. Правда", 176/ нинішню війну трактується як велику боротьбу російського народу за визволення всіх слов"янських народів. Підкреслюється : слов"янські народи ніколи не забудуть, що їх врятовано від німецького варварства Сов. Союзом, в якому керівна роля належить російському народові. Говорячи про визволення слов"ян з німецького ярма, автор проте спритно обходить той факт, що такі слов"янські народи як українці і білоруси довгими віками були в московській неволі, яка дечим нагадувала "німецьке варварство".

Натомість автора приваблює наївна ідеалізація російського народу у західніх слов"ян, і він із замилуванням цитує словацького письменника Людевіта Штура : "Росіяне, - єдині слов"яне, які зберегли свою самостійність і тим врятували честь слов"янського племени. Такому провідникові слов"янські народи можуть довіритися без побоювання". Так на ґрунті "історичних посилань" твориться новий аргумент для виправдання провідної ролі російського народу.

Популяційна політика Советського Союзу.

Колосальні втрати в населенні, що їх зазнав СССР, починають, очевидно, турбувати Кремль. Щоб досягти належного приросту населення, там уживається тепер надзвичайних заходів. Встановлено почесне звання "матері-героїні" для тих жінок, які народили й виховали десять чи більше дітей. Цих жінок також за "Указом президії Верховної Ради СССР" нагороджується орденом "Мати-героїня".

На Україні.

502 атестати зрілости в Києві.

В кінці липня ц.р. в залі Київської Філярмонії відбувся вечір випускників середніх шкіл. Зав.міським відділом освіти Дударенко виступив на вечорі з доповіддю про підсумки навчального року. Випускників вітав наркомосвіти акад. П. Г. Тичина. 39 випускників відзначено правом на золоті медалі. Вражає дуже мала кількість випускників. Їх випущено цього року в Києві тільки 502 особи. З цього можна бачити,

як в наслідок поруйнования столиці большевиками і німцями під час війни, звузилася освітня мережа міста.

Нові твори українських композиторів.

Орган всеслов"янського Комітету журнал "Слов"яни", що виходить у Москві, інформує про нові твори українських композиторів. Штогаренко написав Кантату - симфонію, Вериківський кантату "Гнів слов"ян", Лятошинський - Квінтет на українські теми, Борисов - симфонічну поему "Україна в огні", Мейтус - 4-ту і 5-ту скіти для великої симфонічної оркестри. Мейтус і Рибалченко закінчили музику до опери "Гайдамаки". Рябов написав музичну комедію "Пошились в дурні" до тексту п"єси Старицького тої самої назви. Композитори закінчили також кілька творів для концерту-фільму під назвою "Українські мельодії", що його творить українська кіностудія.

Як бачимо, музичний геній України, навіть в тяжких умовах нової окупації, інтенсивно виявляє себе, запліднюючи своїми мотивами і мистців- українців, і чужинців, що зрослися з нашим мистецтвом.

Надягають хомут.

Після втечі з України німецьких загарбників большевицьким партійним групам довелося прикласти багато зусиль до того, щоб відновити в колгоспах комсомольську мережу. Якщо в деяких селах молодь чи то захоплена ідеєю большевізму, чи гнана страхом, спішила до комсомолу, то були факти і протилежні. Із творенням комсомольських осередків не повелося. В таких випадках починав працювати на всю потужність апарат райкому ЛКСМУ. Саме такий стан був у багатьох колгоспах Петриківського району Дніпропетровщини. Щоб ліквідувати "прорив", у такі колгоспи спрямовувано фанатиків-комсомольців. Вони повинні були бути у "відсталих" колгоспах і пропагандистами, і сексотами НКВД водночас. Надсилано їх у всеозброєнні : з книгою Сталіна "Про велику вітчизняну війну Совєтського союзу", з повістю Горбатова "Неподоланні", з ухвалами XIII пленуму ЦКВЛКСМ тощо. Двічі на тиждень звітували вони телефоном перед райкомом про результати своєї гарячкової роботи. Наслідки виявилися "блискучі": хотіла чи не хотіла молодь Петриківського району, але вона вже в основному в комсомол втягнена. Кожна молода людина, усвідомлюючи те, що за ближчий часдоводиться числитися з існуванням совєтсько-московськогорежиму на Україні, вступає до комсомолу, забезпечуючи себе тим від переслідувань і правних обмежень. Тепер на українську молодь, новоспечених комсомольців, накладається обов"язок бути передовиками "соціялістичногобудівництва". Тому, приміром, комсомольці колгоспу "Большевик" Петриківського району примушені були цього літа в 1,5 - 2 рази перевиконувати всі завдання. Їм довелося за пўять днів побудувати в колгоспі птахоферму. Москва потребує українського хліба, овочів, і комсомольцям в зв"язку з тим роботи більше ніж вистачить.

З поліпшенням добробуту українців не спішаться.

Як повідомляє совєтська преса, за весь час від моменту вигнання німців з Житомирщини до середини літа ц.р. на всю Житомирську область збудовано лише 4000 будинків. Коли взяти на увагу, які величезні спустошення вчинила війна в цих обширах, то цифра - 4000 -стане у всій своїй мізерності.

На Карпатській Україні.

Як скрізь, так і тут, большевики діютьметодом медяника і бича. Цієї осени вони мали намір розгорнути навчання більше як в 500 початкових школах, відкрити ряд середніх шкіл. Невідомо тільки, звідки візьмуть вони вчителів, бож закарпатське вчительство вони посиліь вимарештували.

Як за першої окупації Галичини, так і тут комуністична партія

інсценізувала-" у свій час "добровільне" приєднання Карпатської України до СССР. Для цього скликано було з"їзд народніх комітетів, який схвалив маніфест про приєднання. Далі відбувалося все так, як годиться в Совєтському союзі. Були святочні строї, і як данина патріярхальности були навіть церковні дзвони, "як на великдень". А далі в Ужгороді, в губернаторському палаці, голова Народньої Ради спеціяльно підшуканий для сентиментально-помпезного видовища якийсь Іван Туряниця, ставав на коліна перед червоним прапором і клявсясвоїйвірності совєтському народові.

Російська експансія на Закарпатті ураховує, що тут довгий час було сильне москвофільство. Цей момент дуже цінується північними "культуртрегерами" і вони намагаються, де можна, відродити москофільську психологію і настрої. Якийсь ніби місцевий поет Андрій Карбеліні написав поезію :

Ми не одні. Від Тісси і Попраду
До дальніх золотих сибірських гір
І до холодних білих вод живе одна плеяда
Один народ на весь простір.

Такі вірші приємно лоскочуть самолюбство тутешніх російських верховодів і вони такі геніяльні витвори забріханого пера нашого землячка подають у перекладі російською мовою, на сторінках центральних органів друку.

Одначе тіні героїв, що полягли в 1938-39рр. в боротьбі за самостійність Карпатської України, не дають совєтським бюрократам спокійно спочивати на лаврах. Ті, що примушені були голосувати за "приєднання", добре знають, що таке ОУН, бо ж саме ОУН вела їх на геройську боротьбу проти мадярів.

І тому місцева преса аж захлинається в наклепах, інсинуаціях на адресу українських націоналістів. До чого призведе взятий большевиками політичний курс на Закарпатті, покаже мабуть недалеке майбутнє.

З українського еміграційного життя.

Відрух громадської опінії, або дещо про опортунізм.

Ми одержали цікаву статтю одного з наших прихильників. Ця стаття не є офіційним виразом думок редакції, одначе вважаємо за доцільне надрукувати її без змін.

У ВИРІ ПОДІЙ.

Думаю, що кожний з читачів, що були над рікою і бачили в деяких місцях її вирування, запримітили, якто відломок дерева, попавши у той вир, стає його іграшкою, кружляє в напрямі крутіжу води, і не може з того крутіжу видістатися, щоби поплисти дальше руслом ріки. У фізиці таке явище називається "безвладність".

Деколи трапляється таке із людиною, а навіть гуртом людей. Буває, що людина чи гурт людей попаде у вир суспільних чи суспільно-політичних подій і стає іграшкою вируючих сил.

Не маючи змоги видістатися з того крутіжу, людина чи гурт людей піддаються вируючим силам. У суспільному чи суспільно-політичному житті таке явище, як відомо, називається "опортунізмом".

Всі знаємо і усвідомлюємо собі, що живемо у суспільному і міжнародньому вирі подій. У крутіжі тих подій дійсно можуть захитатися навіть ті, що мають і мали ясну ідею, скристалізовану думку і вироблений погляд на шлях - русло, яким мають іти до обраної незмінної цілі. Що ж говорити про тих, для яких не ідея, а лише формальні, особисті, чи персональні справи та жадоба зовнішнього блеску і ефекту все і всюди були мотивами їхньої акції. Такі можуть не лише захитатися, але навіть втратити рівновагу і, по закону безвладности, стати іграшкою вируючих сил та попасти на шлях опортунізму.

Всім нам ще в пам'яті, якто на протязі останнього чверть сторіччя в українському політичному секторі йшла завзята боротьба між трьома основними політичними рухами, а саме : демократичним, соціялістичним і націоналістичним. Боротьба велася в площині світоглядово-ідеологічній і програмово-політичній. Боротьба велася різними засобами, про які сьогодні - цур їм - не будемо говорити.

Не маємо тут змоги широко розводитися над світоглядами, які лягли в основі ідеологій і політичних програмів тих трьох українських політичних рухів. Пригадаємо лише, що в основу ідеологій українських демократів і соціялістів поставлено - як і в інших народів - матеріялістично-індивідуалістичний світогляд, в той час, коли український націоналістичний рух побудований на ідеалістично-волюнтаристичному світогляді. Відомо нам, що матеріялістично-індивідуалістичний світогляд , а за ним і демократичні і соціялістичні ідеології і політичні програми всіх народів, а в цьому і українських демократів, виходять від одиниці, її вольностей і інтересів, в той час, коли ідеалістично-волюнтаристичний світогляд, а за ним і ідеологія і політична програма націоналізмів, а в тому і українського націоналізму, виходять від спільноти одиниць, тобто від нації, як найвищої людської спільноти та інтересу тої спільноти, як цілости.

Між тими двома світоглядами, а за ними і ідеологіями і політичними рухами, велася, ведеться і буде вестися боротьба не лише в українському народі, але у всіх політично вироблених, свідомих народів.

Боротьба йде не за світогляди, бо вони існують і будуть існувати незалежно від боротьби і її вислідів. Боротьба іде за ідеології і політичні програми, які є основані на одному з тих світоглядів. Річ в тому, що так демократи, як і соціялісти, виходячи, едні з демократичного, другі з соціялістичного світогляду, змірять одні до космополітизму, другі до інтернаціоналізму, але завершенням обидвох мало б бути співжиття одиниці в одній всеславській державі. Безперечно, що така концепція є дуже вигідна для народів, які вже мають свої власні держави, бо така концепція паралізує волю і охоту поневоленого ними народу до боротьби за власну державу. Бо, що мовляв - боротися за власну державу, якщо і так всі змагаємося за всесвітню для нас всіх державу.

Тим способом одурманили різні російські соціял-демократи нашу провідну верству в Україні під російською окупацією і на тій підставі творилися всякі соціялістичні і демократичні "парламентарні кола", "бльоки" чи "клюби" з різних національностей, куди входили і українці в австрійському парляменті, а потім в польському соймі.

Але на цьому не кінець. Так само, як в зовнішньо-політичній, так само у внутрішньо-політичній концепції доходиться до того, що одні одних використовують і ожебрачують, чим створюється т.зв. класова боротьба посідаючих з непосідаючими, чи інакше "пролетаріяту" з "буржуазією", що вкінці доводить або до хаосу, або до тоталітарної системи, яку ми сьогодні бачимо в Сов. Союзі, де людина животіє, як звірина. Совєтський Союз, згідно з конституцією побудований також на демократичних засадах. Але що з того? Чи може там людина свобідно жити?

Тому націоналісти, маючи це все на увазі, кажуть : ми не є проти народовладної системи, тобто державного устрою, в якому кожна одиниця мала б свободу висловити і виявити свою думку і волю і влаштувати собі своє життя по своїй вподобі. Але рівночасно з тим ця свобода одного, не сміє перешкоджувати другому свобідно висловлювати і виявляти свою думку і волю і улаштовувати своє життя по власній вподобі. І тому націоналісти кажуть : визнаємо свободу людини, але лише так далеко, доки вона не перешкоджає іншим одиницям в тій же свободі і цілості одиниць, якою є нарід чи нація.

Рівножнаціоналісти не є проти співжиття тих народів, але хай ті всі народи насамперед будуть вільними у своїх власних державах, щоби могли свобідно виявити свою волю до співжиття з тим чи іншим

народом.

Це є основним в ідеології і політичній програмі українського націоналістичного політичного руху, побудованого на ідеалістично-волюнтаристичному чи націоналістичному світогляді, а оформленого в ОУН.

Лише ті, які визнають націоналістичний тобто ідеалістично-волюнтаристичний світогляд, що охоплює собою все - і ідеологію, і політичну програму, мають право і можуть називати себе націоналістами.

Український націоналізм, а властиво націоналістичний рух, оформлений в ОУН, пережив в 1940.р. дошкульний удар. На початку того року відкололася певна група людей, яка мимо того, що виступила з рядів ОУН, а навіть виступила проти неї, задержала назву ОУН. По якомусь часі до тої назви ОУН додали вони букви СД, що мало б означати "самостійники державники". Розлам в ОУН і існування побіч себе двох націоналістичних організацій, та ще й тої самої назви - це було для українського громадянства незрозуміле. Не розв"язав тої загадки чи таємниці ні додаток СД, бож кожний націоналістичний рух і кожний націоналіст вже по собі є вже С/амостійник/-Д/ержавник/. Розв"язку тої загадки чи таємниці приносить нам щойно "Наш Шлях" ч.4 з дня 1. липня 1945.р., де на сторінці 4-ій читаємо наступне : "Українська Головна Визвольна Рада ... одинока перейняла на себе традиції боротьби за українські демократичні вольности ...", а дальше на стор. 9-ій в т.4-ій "Соціяльної платформи" читаємо: "УГВР приймає ......а/ забезпечення народньо-демократичного способу визнання політичного устрою в українській державі..."

Отже, нема найменшого сумніву, що у вирі подій, націоналісти під проводом С. Бандери, по закону опортунізму, перейшли від націоналізму до народнього демократизму.

Добре - може дехто в сумніві сказати - але можливо, що прихильники Бандери визнають лише демократичний устрій, оставляючи за собою світогляд, а тим самим і ідеологію націоналізму.

Такий підхід до справи був би дещо незгідний з логікою і елементарними соціологічними законами ! бож не можна міняти устрою, не змінивши програми, а програми не можна міняти, не змінивши ідеології, а ідеології не можна міняти, не змінивши світогляду. Все це є одне з одним пов"язане і одне від одного увалежнене. Але ми допускаємо і таку можливість. Одначе, щоби розвіяти всякий сумнів у те, що тумаємо до діла не лише з демократичним устроєм, але зі світоглядовим , то позволимо собі запитувати тойже самий "[illegible]"Наш Шлях", де на ст. 4-ій читаємо: "Світоглядово УГВР станула на позиціях демократизму і то не коньюнктурного, сьогодні, коли воєнна ситуація рішена, але вже тоді, коли українські т. зв. демократичні партії своєю невтральністю чи активною участю ще солідаризувалися з тоталістичними принципами."

Отже нема найменшого сумніву в те, що тут маємо до діла не лише зі зміною устрою, але і із зміною світогляду націоналістичного на демократичний. Наведений щойно цитат прорекисто доказує, що світогляд змінився і то не "сьогодні", але вже тоді, коли українські т.зв. демократичні партії своєю невтральністю чи активною участю ще солідаризувалися з тоталістичними принципами, хоч "воєнна ситуація рішена" ще не була, але от-от мала рішатися, того українські т.зв. демократичні партії "ще" не спостерегли.

Було б все в порядку, якщо б молоді "українські демократи" самі не освоївшись ще зі своїм новим "світоглядом", не починали перелицитовувати себе з іншими "українськими т.зв. демократичними партіями", хто з них більші демократи, чи тамтівони, "неконьюнктуральні", чи тамті, лише "т.зв. демократичні партії".

И зовсім не заздростимо новим "неконьюнктуральним" і "несьогоднішним" "українським демократам" їхнього просто "геніяльного" вичуття "воєнної ситуації", яка заставила їх до "своєчасної " зміни світогляду з націоналістичного на демократичний.

Але ми були би нещирі, якщо б ми не висловили на цьому місці

свойого вдоволення, що нарешті українське громадянство довідалося, яка була і є різниця між, сьогодні вже т.зв. націоналістами, бо в дійсності українськими демократами під проводом С. Бандери - і націоналістами, оформленими в ОУН під проводом А. Мельника.

Основна різниця є в світовідчуванні і світосприйманні, за чим слідувало все інше, включно до вилому і відмовлення послуху Проводові на початку 1940.р. І слушно сказано, що ця зміна світогляду, "то не коньюнктуральне" і не "сьогоді" сталося. Бож світогляд так скоро не міняється. До сприйняття того чи іншого світогляду людина мусить бути внутрішньо предистинована чи наставлена. Дослідники кажуть, що з наставленням сприймати такий чи інший світогляд людина вже на світ приходить, і воно, те наставлення, є притаєне в людині до моменту, коли вона його може виявити. Тим моментом для наших колишніх "націоналістів", а сьогоднішніх "українських демократів" був момент, коли Голова ПУН зажадав на початку 1940.р. від них, як членів ОУН, дисципліни, карности, послуху і підпорядкування. Тоді у них це демократичне світовідчування відізвалося і виявило себе та штовхнуло їх по шляху "демократичних вольностей", яких вони сьогодні є оборонцями і, як самі признаються, є "одинокі, що перейняли на себетрадиції боротьби за ці українські демократичні вольности".

Може насунутися питання : якжеж погодити їхні демократичні вольності" з тою "карністю і дисципліною", яку бачимо в їх рядах. Відповідь зовсім проста. Аналогічну "карність і дисципліну" бачимо і в Совєтському Союзі. Ця карність і дисципліна - це не є внутрішня потреба і почування членства. Про цю "карність і дисципліну" можуть багато дечого сказати ті, які цю "карність і дисципліну" переживали і переживають на власній шкірі. Від тої "карности і дисципліни" в ім"я "демократичних вольностей" згинуло там багато рядових і передових їх членів. І про те все буде своєчасно сказано.

Це є питоме кожному, хто горлає "про демократичні вольності, "демократом" він є так довго, як довго від нього вимагають карности, дисципліни і послуху. Коли ж він дістається на передове місце, і вимагає від другого карности, дисципліни і послуху собі, тоді він забуває про демократичні вольності. Явище, яке в нас, українців, стрічаємо майже повседневно. Ось це і є наслідування чужих зразків. Чиїх - всі знаємо.

Насувається чергове питання : чому вони відразу до тих "демократичних вольностей" не признавалися.

Причин на це склалося досить :

1. Вони тоді ще самі не усвідомлювали собі, що їх поступок - це є "демократична вольность".

2. Тодішня "коньюнктура", тобто дійсність була такою, що "демократичні вольності" були непопулярні і то так далеко непопулярні, що тоді навіть, віддавна вже існуючі українські демократичні партії припинили свою діяльність, а вслід за тим;

3. Признатися їм тоді до "демократичних вольностей" потягало за собою їхню непопулярність і тим самим утрату націоналістичних кадрів, яких вони потягли за собою демагогічними гаслами "ратування національної революції", яку - мовляв - ГоловаПУН полк. А. Мельник зрадив і звів на манівці, як вони тоді писали.

Хто на ділі зрадив націоналістичну революцію і обманув націоналістичні кадри та попровадив їх на манівці вже немає сумніву.

Але зноваж таки вважаємо, що поява нового українського політичного чинника, а саме українських демократів, оформлених в Українську Головну Визвольну Раду /непідходяща назва/ є явищем позитивним. Брак українського демократичного оформленнно осередку давався сильно відчувати. Не сумніваємося, що цю прогалину виповнить УГВРада і гідно та достойно заступить українську демократію.

Жаль лише, що, з незрозумілих для нас причин, підбирається нову назву, а саме "народно-демократичну". Чи не краще було б дійсно нав"язати до традиції і прийняти назву "національні демократи"?"

Така партія існувала на Західньо-українських землях під австрійською окупацією ще перед першою світовою війною. Треба признати, що вона дуже багато причинилася до розвитку як національного життя, так і політичної думки, зокрема на цих землях. До традиції тої партії нав"язало по першій світовій війні Українське- Національно-демократичне Об"єднання, в скороченні УНДО-шня, яке також дбало і захищало українські інтереси - українських земель. Нав"язати до цих традицій новим українським демократам було б тим легше, що, як нам відомо, деякі чолові особи бувшого УНДО находяться на чолових місцях в УГВРаді. Отже з уваги на те, що"світоглядово УГВРада станула на позиціях українського демократизму" і "одинока перейняла на себе традицію боротьби за українські демократичні вольности", уважаємо, що було б доцільним і вказаним, з вдячности до української демократії, приняти і її назву, може не УНДО, хоч то було б найбільше підходяще для тих всіх, хто об"єднався в УГВРаді, але все ж таки щоби тоне виглядало на самозакоханість бувших ундівців, краще прийняти назву "Українські Національні Демократи", бо народні демократи нагадують "польські людови фронт", чи "стронніцтво".

Липень 1945. Г.К.

Хто прагне консолідації, а хто мріє про владу.

Як уже повідомлялося в "Нашому Бюлетені", в серпні ц. р. з ініціятиви Проводу ОУН відбулася конференція українських політичних чинників. До участи в конференції запрошено було відповідальних представників УНР, Гетьманців-державників, СУНСД і ОУН. Представник ОУНСД на конференцію не з"явився. Марно вижидавши тиждень на представника СУНСД, 9-ого серпня представники трьох політичних осередків розпочали конференцію.

Предметом розгляду конференції були такі питання :

1. Інформування відносин в українському політичному секторі і остаточне оформлення українського політичного осередку на основі внутрішньої національної солідаризації і всеукраїнської репрезентації назовні.

2. Інформування відносин в українському суспільно -громадському секторі і остаточне створення централі для суспільно-громадських справ, для захисту української еміграції і для виступів у цих справах перед компетентними чужинними чинниками.

Поза цим на порядку деннім були ще інші справи.

Репрезентація ОУН виступила на нараді з розгорненим проєктом декларації в справі переведення консолідування. В основу цього проєкту покладено засади рівноваги і рівноправности українських політичних сил, їх дружню співпрацю у всіх напрямках визволення і громадської діяльности, при чому за кожною політичною течією зберігалося б її незалежність. Репрезентація УНР стала на цілком протилежному становищі. На думку керівних чинників УНР "Голова Уряду, Голова Ради Міністрів Андрій Лівицький, як законний наступник Голови Директорії, перейняв його титул і права, та обняв керму нашого державно-політичного життя і боротьби на чужині" і тому всі українські політичні сили повинні підпорядкуватися Центрові УНР.

Через таке наставлення представників УНР триденна нарада не дала позитивних вислідів. Одначе позитивом її було те, що Гетьманський табір цілком приєднався до тих засад солідаризації в політичному і громадському секторах, що їх висунув Провід ОУН. Така постава відповідальних гетьманських чинників свідчить про їхнє глибоке розуміння трагічности української дійсности і ще раз засвідчує їхню державницько-політичну мудрість.

З приводу невдачі консолідаційної конференції . офіціяльний комунікат для членів ОУН зазначає :

"Ми зовсім свідомі того, що всі сьогодні діючі політичні чинники мають менші чи більші заслуги у визвольних змаганнях Українського Народу, починаючи від 1917.р. по нинішній день.
Але всі ті заслуги зовсім не перешкоджають, а навпаки, на нашу думку, повинні сприяти тому, щоб усунути двоє чи навіть чотиривластя і шляхом солідаризації створити дійсно єдиний керівний осередок, до якого входили б всі українські політичні чинники, осередки, чи рухи, який кермував би дальше визвольними змаганнями українського народу, репрезентував ці змагання і український нарід назовні, та вкінці упорядкував би внутрішні відносини української еміграції в суспільно-громадському секторі та взяв цю еміграцію в оборону супроти зовнішнього світу й допоміг їй в ділянці правній, духово-культурній і матеріяльній.

Чи дійсно українську провідну верству проїжерла внутрішня розгра, підсичувана ворогами України і українського народу так, що вона навіть в обличчі сьогоднішньої дійсности не може опом"ятатися і викресати з себе настільки моральної сили і політичної свідомости та зрілости, щоб упорядкувати українські внутрішні справи і створити один керівний осередок її?

Чи ми, українці, маємо дійсно терпіти у себе безвідповідальщину в той час, коли внутрі неупорядкована еміграція віддана на поталу гри зовнішніх сил, а зовнішні чинники виразно кажуть : "порозумійтеся між собою, а тоді щойно будемо з вами говорити"?!

Питаємо : х т о   в і з ь м е   з а   т е   в с е ,   щ о   д і є т ь с я ,   в і д п о в і д а л ь н і с т ь   п е р е д   у к р а ї н с ь к и м   н а р о д о м   і   і с т о р і є ю ?

Невже двадцятип"ятилітня визвольна боротьба не навчила нас нічого?! ... Згадаймо Гетьмана Івана Мазепу, який закликав всіх "тягнути в один гуж". Коли цілий нарід по церквах зносить мольби перед престолом Всевишнього : "Боже, нам єдність подай", то чому ми тих молитов тут на землі не вислухаємо?"

Закінчується комунікат такими рядками :

"Попри те, що ми на шляху до внутрішньої української солідаризації стрічаємо наразі так значні перешкоди, ми ні на хвилину не зневіримось тим і, закріплюючи наші внутрішні позиції та гоючи рани, завдані ворогами і братами, будемо дальше працювати в наміченому напрямі аж до остаточної побіди української внутрішньої національної солідаризації".

З заокеанської преси.

Український часопис у Філядельфії "Шлях - The Way " в одному із серпневих чисел друкує статтю "Будьмо готові"!
В цій статті, між іншим, читаємо таке :
" ..... червоному диязолові замало було жертв, замало пролито крови на Придніпрянщині. Комуністи забажали знищити нашу св. Віру, знищити й нашу Націю. А в засобах вони не перебирали. Де не могли порадити собі відразу насильством, там вживали підлоти і підступу. Скрізь по землі крутяться їхні слуги. Їх підла робота тим небезпечна, що скрита, замаскована ...
Пам"ятаймо, що самі агенти комунізму для нас не страшні, якщо вони не найдуть послуху між народом. Б о   в о р о г   м о ж е   з д о в и т и   н а с   т і л ь к и   в л а с н и м и   н а ш и м и   р у к а м и . Тимто й не шукаймо ніде "приятелів", стараймося дійти до кращого тільки власними силами. Бо тільки власними силами може дійти нація при Божій помочі до кращого майбутнього ..."
"Хоч зі старого Краю продираються до нас страшні, прямо катастрофальні вісті, хоч насильно виселюють наш нарід, хоч безпощадно розстрілюють світську і духовну інтелігенцію, не падаймо в зневіру. Правда побідити мусить, Бог з нами. А покищо б"ємо в могутній дзвін Ваших сердець, Вашої віри, Вашої гідности і національної чести :

не посоромітъ нашої св. Віри, не посоромітъ тризуба св. Володимира. Ставайте в ряди, ставайте до праці, до боротьби з червоною навалою. Ставайте і будьте готові!"

Гадаємо, що ці яскраві думки і заклики, пропущені філядельфійською цензурою на шпальти легального видання, не потребують жадних коментарів, бо й самі по собі виразно характеризують настрої американських українців.